

ВСТУП ПРО СТИЛЬ

- Архітектура** мистецтво будувати споруди, їхні комплекси, створюючи простореве середовище для життя й діяльності людей.
 лат., гр. “архі” – *головний, вищий ступінь*, “тектура” – *будівництво*
 Періодизація історії архітектури збігається з загальною періодизацією історії: доісторична архітектура, антична, середньовічна, Нового часу, новітня архітектура. Історію архітектури можна уявити як історію розвитку і зміни т. зв. великих, світових архітектурних стилів: романський, готика, ренесанс, бароко, класицизм, історизм, модерн.
- Архітектор** фахівець, який за допомогою матеріально-технічних ресурсів створює проект організації простору.
 гр.
- Стиль** спершу це слово означало індивідуальну манеру письма гострокінцевою паличкою з кістки чи металу на дерев'яних табличках, покритих воском. З XVIII ст. у мистецтві та архітектурі означало особливості національних форм: єгипетський, грецький, індійський, китайський стилі; у XIX ст. – основний принцип історичного вивчення мистецтва¹. У мистецтвознавстві XX ст. стиль – цілісна художня система, яка має як зовнішню (формальну), так і внутрішню (змістовну) єдність. З'явилося поняття “стиль епохи”, що відображає єдині для історичної доби принципи світосприйняття та творчого мислення.
- Архітектурний стиль** сукупність основних рис та ознак архітектури певного історичного часу і місця, яка проявляється у функціональних, конструктивних, мистецьких особливостях організації архітектурної форми (будинку, споруди, комплексу, ансамблю). Стилеутворення є історичним процесом, розрізняють: стиль епохи (Відродження); стиль країни

¹ Швейцарський мистецтвознавець Генріх Вельфлін (1864–1945) запровадив поняття стилю. Стиль був осмислений як формальна структура, сукупність суто зовнішніх ознак архітектурної форми.

(візантійський); стиль майстра (А. Палладіо, т. зв. палладіанство). Стили змінюють один одного разом зі зміною світоглядних установок у суспільстві, наростання протиріч усередині стилю призводить до поступової появи нового стилю. Деякі стилі виникають природним способом (напр., готика, бароко), інші – декларуються архітекторами (класицизм, функціоналізм). Одні стилі живуть кілька століть, інші – не більше десятиліття. Не завжди стилі змінюють один одного послідовно, іноді кілька стилів та напрямів співіснують як альтернативні (бароко та класицизм, модерн та еклектика, функціоналізм, конструктивізм та ар-деко).

- Неостиль** формальна система художніх засобів, що зберігається через традицію і стає елементом моди, реклами, попри те, що життя та світогляд уже змінилися, система ідей стала іншою. Таке явище характерне для архітектури XIX ст. та другої пол. XX ст., а також для сучасного періоду.
- Стиленаслідування** тимчасове захоплення певними архітектурними формами чи канон і мода стилістикою.
- Архітектурна композиція** побудова архітектурного твору з додержанням закономірностей співвідношення його частин та елементів, які ґрунтуються на ідейно-образному змісті об'єкта, його конструктивному вирішенні, функціональному призначенні.
- Архітектоніка** у широкому розумінні – спосіб взаємозв'язку частин у ціле: 1) *в архітектурі* – гармонійне сполучення частин у єдине ціле за допомогою пропорційного членування архітектурної форми, співвідношення маси і простору та інших композиційних засобів; 2) *у мистецтві* – композиційна будова будь-якого твору мистецтва, що зумовлює співвідношення його головних і другорядних елементів.